§§ 25.1
25.2

§ 25.1

§ 60 Mošuvnnat

§ 60.1 M 550 - Ásaheapmi friddja sámi giellaguovddážiin

Áššebáhpirat
- Mošuvdna nr 550 Christina Åhrénas, Daniel Holstas 2020-02-20, dnr 1.1.8-2020-284
- Dievasčoahkkinbeavdegirji 2020-11-24 -- 27, § 37
- Stivrabeavdegirji 2020-12-09-11, § 165.2
- Stivrabeavdegirji 2021-11-04-05—08, § 140.2
- Stivrabeavdegirji 2021-12-13—15, § 162.1
- Giellalávdegotti beavdegirji 2022-03-04, § 7

Christina Åhrén ja Daniel Holst leaba guođđán mošuvnna gos gáibideaba:

ahte Sámediggi ásaha guorahallama geahččat makkár vejolašvuohta lea eanet sámi giellaguovddážiidda,

ahte guorahallan galgá geahččat molssaeavttuid vai dagaha vejolažžan giellaguovddážiid sierra opmodathámiin,

ahte guorahallan sisdoallá evttohusa njuolggadusaide got ásaha, ruhtada ja čuovvula giellaguovddážiid,

ahte Sámedikki stivra ovdanbuktá guorahallama konkrehta evttohusaiguin mearrádussii maŋemusat dievasčoahkkimis skábmamánus 2020.

Stivra mearridii 9-11 b. juovlamánus 2020, § 165

ahte gohččot hálddahusa válbmet ášši,

ahte viežžat oaiviliid giellalávdegottis.

Stivra mearridii skábmamánu 4-5, 8 b. § 140.2

ahte ášši ain gieđahallo.

Sámediggi oačču 2018 gohččosa ráđđehusas gieđahallat got Sámi giellaguovddáža doaibma sáhttá ovddiduvvot nu ahte ovddida eanet sámi gielaid (Ku2018/01453/DISK).
Gohččosa čađaheamis Sámedikkis lea leamaš ráđđehallan sámi siviilaservodaga-organisašuvnnaiguin ja viežžan oainnuid gullevaš eiseválddiin ja organisašuvnnain.
Guorahallamis Sámediggi árvvoštallá ahte lea dárbu eanet giellaguovddážiidda. Váldo ágga lea ahte dan ovdánahttin masa lea dárbu bargui

§ 60 Motioner

§ 60.1 M 550 – Etablering av fristående samiska språkcentrum

Dokument
- Motion nr 550 av Christina Åhrén, Daniel Holst 2020-02-20, dnr 1.1.8-2020-284
- Plenumsprotokoll 2020-11-24—27, § 37
- Styrelseprotokoll 2020-12-09-11, § 165.2
- Styrelseprotokoll 2021-11-04-05, -08, § 140.2
- Styrelseprotokoll 2021-12-13—15, § 162.1
- Språknämndens protokoll 2022-03-04, § 7

Christina Åhrén och Daniel Holst har inlämnat en motion där de yrkar:

att Sametinget tillsätter en utredning för att se över möjlighetern för flera samiska språkcentrum,

att utredningen ska se på alternativ för att möjliggöra spårkcentrum i olika ägandeformer,

att utredningen innehåller förslag på regelverk för etablering, finansisering och uppföljning av språkcentrum,

att Sametingets styrelse presenterar utredningen med konkreta förslag till beslut senast på plenum i november 2020.

Styrelsen beslutade den 9 – 11 december 2020, § 165

att uppdra till kansliet bereda ärendet.

att inhämta yttrande från språknämnden.

Styrelsen beslutade den 4-5, 8 november 2021, § 140.2

att ärendet bereds vidare.

Sametinget fick 2018 i uppdrag av regeringen att utreda hur Samiskt språkcentrums verksamhet kan utvecklas för att främja fler samiska varieteter (Ku2018/01453/DISK). I genomförandet av uppdraget har Sametinget haft samråd med samiska civilsamhälles-organisationer och inhämtat synpunkter från berörda myndigheter och organisationer. I utredningen bedömer Sametinget att det behövs fler språkcentrum. Det huvudsakliga skälet är att den utveckling som behövs i arbetet med

§ 60 Mošuvnnat - *joatká*

§ 60.1 M 550 - Ásaheapmi friddja sámi giellaguovddážiin - *joatká*

ealáskahttit sámi gielaid gáibida eanet olbmuid, ja geográfalaččat miehtá Sámi ruota bealde, dárbbaha oažžut buoret lagasvuođa ja vejolašvuođa giellaguovddáža doibmii.

Sámedikkis lea leamaš gohččos hábmet čohkkehuvvon evttohusa doaibmaplánii seailluheamis sámi gielaid (davvisámigiela, julevsámigiela, bihtámsámigiela, ubmejesámigiela ja oarjánsámigiela). Ku2019/01888/CSM, dnr 1.3.8-2019-1498. Duogáš gohččomii leai ráđđehusa čálus, Nystart för en stärkt minoritetspolitik (skr. 2017/18:282), gos ráđđehus árvvoštalai ahte guhkesáigásaš ja čohkkehuvvon doaibmaprográmma našuvnnalaš unnitloguidgielaid seailluheamis hábmehuvvo ja dohkkehuvvo ealli giellan Ruotas. Gohččo lea čilgehuvvon čakčamánus 2020 Kulturdepartementii.
Doaibmaprográmma sisdoallá sihke oppalaš ja erenoamáš doaibmabijuid áigumušain ovddidit vejolašvuođaid sámi gielaide seailut, ovdánit ja eallit viidáset. Okta doaibmabijuin mii evttohuvvo lea viiddideapmi Sámi giellaguovddáža doaimmas máŋggaid báikkiide. Ahte Sámi giellaguovddáža doaibma viiddiduvvo ja ásahuvvo davvi- ja julev/bihtámsámi guvlui Dearna ja Staare lassin. Gávdno maid evttohus lasit ruhtadeapmái Sámediggái.

Okta iežá evttohus mii čilgehuvvo lea ahte Sámediggi háliida geahččalit vuogi gos ovttaskas gielddat, máŋga gielddat ovttasdoaimmas dahje ovttaskas regiovnnat hálddahusguovllus sámigillii addo vejolašvuođa ja juolluduvvo maŋŋil ohcamuša návccaid ásahit ja vuođđudit giellaresursaguovddáža báikkálaš dahje regiovnnalaš dásis. Norggas geavahuvvo dakkár vuohki gos báikkálaš giellaresursaguovddážat ollásit dahje oassái ruhtaduvvojit gielddas.

Sámedikki gohččosis hábmet evttohusa doaibmabijuprográmmii sámigiela seailluheamis lea gullon rehkenastit goluid ja analyseret váikkuhusaid evttohusain.

Lassin Sámediggi lea guođđán 210301 budjeahtavuođu áigodahkii 2022-2024 ráđđehushálddahussii njuolggadusa (2000:605) jelgii jahkečilgehusa ja budjeahtavuođu birra. Budjeahtavuođus boahtá ovdan gollorehkenastin viiddideapmái giellaguovddážis davvi- ja julevsámi giellaguvlui lassánan juolludemiin 8 500 tkr iešguđet giellaguovddážii.

Sámediggi ožžo jahkásaš reglerenreivve gos bohtet ovdan bargogohččosat ja mearrádusat juolludemiin maid ráđđehus lea mearridan.

Evttohus lea giellaguovddáža viiddidemiin lea dohkkehuvvon "Evttohus doaibmabijuprográmmii seailluheamis sámi gielain doaibmabijuprográmmas". Doaibmabijuprográmma lea dohkkehuvvon sámedikki giellalávdegottis 2020-09-01 § 70, https://www.sametinget.se/152348?file_id=1

§ 60 Motioner – *forts.*

§ 60.1 M 550 – Etablering av fristående samiska språkcentrum – *forts.*

revitaliseringen av de samiska språken kräver att fler personer, och geografiskt över hela Sápmi på svensk sida, behöver få bättre närhet och tillgång till språkcentrums verksamhet.

Sametinget har haft uppdrag att utarbeta ett samlat förslag till handlingsprogram för bevarand av de samiska språken (nordsamiska, lulesamiska, pitesamiska, umesamiska och sydsamiska.) Ku2019/01888/CSM, dnr 1.3.8-2019-1498. Bakgrunden till uppdraget är regeringens skrivelse, Nystart för en stärkt minoritetspolitik (skr. 2017/18:282), där regeringen gjorde bedömningen att ett långsiktigt och samlat handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken bör utarbetas och antas. som levande språk i Sverige. Uppdraget är redovisat september 2020 till Kulturdepartementet.
Handlingsprogrammet innehåller såväl övergripande som specifika åtgärder i syfte att främja möjligheten för de samiska språken att bevaras, utvecklas och fortleva. En av åtgärderna som föreslås är utvidgning av Samiskt språkcentrums verksamhet på fler orter. Att Samiskt språkcentrums verksamhet utvidgas och lokaliseras till nord- och lule/pitesamiskt område vid sidan av lokaliseringen i Dearna/Tärnaby och Staare/Östersund. Det finns även förslag att ökade resurser tillförs Sametinget.

Ett annat förslag som beskrivs är att Sametinget vill pröva en modell där enskilda kommuner, flera kommuner i samverkan eller enskilda regioner i förvaltningsområdet för samiska ges möjlighet och tilldelas efter ansökan resurser för att etablera och att inrätta språkresurscentrum på lokal och regional nivå. I Norge används en sådan modell där lokala språkresurscentrum helt eller delvis finansieras av kommunen.

I Sametingets uppdrag att utarbeta förslag till handlingsprogram för bevarandet av samiska har det ingått att kostnadsberäkna och analysera konsekvenserna av förslagen.

Vidare har Sametinget inlämnat 210301 budgetunderlag för perioden 2022–2024 till regeringskansliet enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.
I budgetunderlaget framkommer kostnadsberäkning för utvidgning av språkcentrum utvidgas till nord- och lule/pitesamiskt språkområde med ett utökat anslag på 8 500 tkr för respektive språkcentrum.

Sametinget erhåller ett årligt regleringsbrev där det framkommer åtaganden och beslut om anslag som regeringen beslutat.

Förslaget med utvidgning av språkcentrum är antaget i "Förslag till handlingsprogram för bevarande av de samiska språken handlingsprogrammet". Handlingsprogrammet är antaget av sametingets språknämnd 2020-09-01 § 70, https://www.sametinget.se/152348?file_id=1

§ 60 Mošuvnnat - *joatká*

§ 60.1 M 550 - Ásaheapmi friddja sámi giellaguovddážiin - *joatká*

Čakčat 2021 Sámediggi lea ráđđehushálddahusain doallan ságastallama Giellaguovddáža doaimma viiddideami birra bihtám/julevsámi ja davvisámi guvlui. Viiddideapmi doaimmas sáhttá šaddat áigeguovdilis 2022:s.

Sámediggi lea maid ožžon máhcaheami *Evttohus doaibmabijuprográmmii seailluheamis sámi gielain* Doaibmabijuprográmma lea válmmasteamis ráđđehushálddahusas.

Stivra mearridii juovlamánu 13 – 15 b 2021, § 162.1

ahte ášši ain gieđahallo.

Lavdegotti mearridii njukčamánu 3-4 b. § 7,

ahte evttohit stivrra ahte mošuvdna dainna lea vástiduvvon.

Stivra mearrida

ahte juohkit ráđđehusa válmmasteami ja giellalávdegotti oainnu ahte mošuvdna dáinna lea vástiduvvon.

Stivra evttoha Sámedikki mearridit

ahte mošuvdna dainna lea vástiduvvon.

§ 60 Motioner – *forts.*

§ 60.1 M 550 – Etablering av fristående samiska språkcentrum – *forts.*

Under hösten 2021 har Sametinget med regeringskansliet haft dialog kring utvidgning av Språkcentrums verksamhet till pite/lulesamiskt och nordsamiskt område. En utvidgning av verksamheten kan bli aktuell under 2022.

Sametinget har även fått återkoppling på *Förslag till handlingsprogram för bevarande av de samiska språken*. Handlingsprogrammet är under beredning hos regeringskansliet.

Styrelsen beslutade den 13 – 15 december 2021, § 162.1

att ärendet bereds vidare.

Nämnden beslutade den 3-4 mars, § 7

att föreslå styrelsen att motionen därmed är besvarad.

Styrelsen beslutar

att dela kansliets beredning och språknämndens syn att motionen därmed är besvarad.

Styrelsen föreslår Sametinget besluta

att motionen därmed är besvarad.

SÁMEDIGGI SAMETINGET
Inkl/Bodil 2020 -02- 20
1.1.8.-2020-284

M550

MOTION TILL SAMETINGET

Datum 2019-02-20

Namn: Daniel Holst
Christina Åhrén

Parti: Jakt- och Fiskesamerna
Mijjen Geaŋnoe

Etablering av fristående samiska språkcentrum

Det råder en stor olikhet mellan situationen för samer i de olika kolonialstaterna. På den norska sidan av Saepmie ger Saemiedigkie stöd till ett tiotal samiska språkcentrum. Dessa centrum är ofta en del av civilsamhället, exempelvis som stiftelser. I Sverige finns enbart två formella språkcentrum. Dessa två språkcentrum ingår i Saemiedigkie.

Det finns konsensus i Sametinget på svensk sida att det behövs fler språkcentrum, exempelvis på pite- och nordsamiskt område, då detta saknas idag. Men i dialogen kring fler språkcentrum i Sverige är utgångspunkten att dessa språkcentrum även fortsättningsvis ska ingå som en del i Sametinget. Som en del av Sametinget blir språkcentrumen också underlagda regeringen, precis som hela Sametinget, och får därför ett begränsat handlingsutrymme. Språkcentrumen under Sametinget får inte möjlighet att söka finansiering och ingå i samarbeten på samma sätt som ett fristående språkcentrum skulle. Sametinget skulle fortfarande kunna säkra kvalitén i språkcentrens arbete genom krav i förhållande till sin finansiering som ges dessa.

Vi motionärer ser inget egenvärde i att allt samiskt på svensk sida underläggs Sametinget. Vi ser ett behov av att möjliggöra fler samiska institutioner på svensk sida utanför Sametinget.

Vi yrkar därför

-Att Sametinget tillsätter en utredning för att se över möjligheten för fler samiska språkcentrum.

-Att utredningen ska se på alternativ för att möjliggöra språkcentrum i olika ägandeformer.

-Att utredningen innehåller förslag på regelverk för etablering, finansiering och uppföljning av språkcentrum.

-Att Sametingets styrelse presenterar utredningen med konkreta förslag till beslut senast på plenum i november 2020.

§ 101 Mošuvnnat

§ 101.1 M 573 - Unniduvvon bábirgeavaheapmi Sámedikki ohcanproseassain

Áššegirjjit
- M 573 av Marika Renhuvud, 2022-02-23, dnr 1.1.8-2022-281
- Stivrabeavdegirji 2022-04-05—07, § 60.18
- Stivrabeavdegirji 2022-05-03, § 95.1

Áššegieđahalli: Peter Grönlund

Marika Renhuvud lea guovvamánu 23 b. 2022, guođđán mošuvnna gos son gáibida

ahte Sámedikki galgá doaibmat ovdagovvan mii guoská unnideamis bábirgeavaheamis áigumušain seastit luonddunávccaid ja unnidit dálkkádatváikkuhusa

---

Stivra mearridii cuoŋománu 5 -7 b 2022, § 60.18

ahte gohččut hálddahusa gieđahallat ášši.

Sámediggi lea maŋemus oasis 2021 doaimmalaččat bargat oaččuhit gieđahallama mii mearkkaša unniduvvon bábirgeavaheami go álbmotlahtu ja searvvit ohcet doarjaga maid Sámediggi hálddaha. Dás lea stuorra mearkkašupmi, ja vel jus galgá čuovvut Sámedikki ásahuvvon birasjođihanvuogádaga.

Ulbmil lea ásahit webbabálvalusa gos ohcamušat dahkkojit digitálalaččat Sámedikki ruovttosiiddu bokte. Vuosttaš lávkin dás Kulturossodaga ohcanmeannu prošeaktadoarjagiidda lea válljejuvvon geahččaleapmái. Dađi bahábut dán bargu lea bisánan čakčat go leai resursaváilevašvuohta Kulturossodagas.

Lasit oasit mat leat váikkuhan lihkustuvvan čađaheapmái lea ásaheapmi digitála boasttas ja digitála vuolláičállimii (proseassain mat gusket doarjjaohcci, gieđahalli virgeolbmo ja jus leat lávdegottit).

Boazoealáhusossodaga prošeakta Girdnu lea geahččalus digitála bosttii ja prošeavtta jođiheami lea gaskaboddasaččat plánen bargat dáinna čakčat 2022.

Mii guoská digitála vuolláičállima de lea dušše báhcán gávppašit gálvolágideaddji dakkár čovdosis mii ceavzá sihke sihkkarvuođa- ja doaibmagáibádusaid.

§ 101 Motioner

§ 101.1 M 573 – Minskande av pappersanvändning i Sametingets ansökningsprocesser

Dokument
- M 573 av Marika Renhuvud, 2022-02-23, dnr 1.1.8-2022-281
- Styrelseprotokoll 2022-04-05—07, § 60.18
- Styrelseprotokoll 2022-05-03, § 95.1

Föredragande: Peter Grönlund

Marika Renhuvud har den 23 februari 2022 inlämnat en motion där hon yrkar:

att Sametinget ska verka som ett föredöme gällande minskning av pappersanvändning i syfte att spara på naturresurser och minska klimatpåverkan

---

Styrelsen beslutade den 5 -7 april 2022, § 60.18

att uppdra till kansliet bereda ärendet.

Sametinget har sedan senare delen av 2021 aktivt arbetat med att få till stånd en hantering som innebär minskad pappersanvändning när medborgare och föreningar söker bidrag som Sametinget administrerar. Detta är av stor betydelse, inte minst för att följa Sametingets upprättade miljöledningssystem.

Målsättningen är att införa en webbtjänst där ansökningar sker digitalt via Sametingets hemsida. Som ett första steg i detta har Kulturavdelningens ansökningsförfarande för projektbidrag utsetts till pilot/test. Tyvärr är detta arbete pausat till hösten på grund av resursbrist på Kulturavdelningen.

Ytterligare faktorer som inverkar på ett lyckat genomförande är införande av digital post och digital underskrift (i processer som omfattar bidragssökande, handläggande tjänstemän och i förekommande fall nämnder).

Rennäringsavdelningens projekt Girdnu är pilot för digital post och projektledningen har preliminärt planerat in arbete med detta till hösten 2022.

Vad gäller digital underskrift så återstår att upphandla leverantör av en sådan lösning som uppfyller såväl säkerhets- som funktionskrav.

§ 101 Mošuvnnat - *joatká*

§ 101.1 M 573 - Unniduvvon bábirgeavaheapmi Sámedikki ohcanproseassain

Gaskaboddasaš áigeplána gitta lea doaimmahan vuosttaš lávkki (prošeaktadoarjja Kulturossodaga bokte) lea soamisin gaskal juovlamánu 2022 - guovvamánu 2023. Dan maŋŋil galge loahppa ossodaga doarjjadoaimmat loktejuvvot sisa, mii galggalii šaddat álkibut proseassa go stuorra bargu juo lea dahkkon.

Stivra mearridii miessemánu 3 beaivvi 2022 b. § 95.1

ahte ášši galgá gieđahallot dievasčoahkkimis miessemánus/geassemánus 2022,

ahte mearridit per capsulam maŋemusat duorastaga miessemánu 5 beaivvi 16.00 dii.

Paragráfa dárkkistuvvo dasttánaga

Unniduvvon bábirgeavaheapmi lea okta lávki barggus njeaidit dálkkádaga váikkuhusa birrasii. Stivra oaidná danin ahte mošuvnna sisdoallu lea oalle govttolaš. Válbmaneamis mii čilgehuvvo, oaivvilda goitge stivra ahte Sámediggi lea juo álggahan barggu unnidit bábirgeavaheami ohcanproseassas, muhto maid iežá doaibmaguovlluin.

Stivra evttoha Sámedikki mearridit

ahte mošuvdna dainna lea vástiduvvon.

Paragráfa dárkkistuvvo dasttánaga

§ 101 Motioner – *forts.*

§ 101.1 M 573 – Minskande av pappersanvändning i Sametingets ansökningsprocesser

Preliminär tidplan för att ha sjösatt första steget (projektbidrag genom Kulturavdelningen) är någon gång mellan december 2022 – februari 2023. Därefter ska övriga avdelningars bidragsfunktioner lyftas in, vilket bör bli en enklare process då det stora arbetet redan är gjort.

Styrelsen beslutade den 3 maj 2022, § 95.1

att ärendet ska behandlas på plenum i maj/juni 2022,

att besluta i ärendet per capsulam senast torsdag den 5 maj kl 16.00.

Paragrafen justeras omedelbart

Minskad förbrukning av pappersanvändning är ett steg i arbetet med att minska klimatets påverkan på miljön. Styrelsen ser därför att motionens innehåll är väl befogad.
I den beredning som redovisas, anser emellertid styrelsen att Sametinget redan påbörjat arbetet med att minska pappersanvändandet i ansökningsprocesser, men även inom andra verksamhetsområden.

Styrelsen föreslår Sametinget besluta

att motionen därmed är besvarad.

Paragrafen justeras omedelbart

M573

Sametingspartiet Guovssonásti

SÁMEDIGGI
SAMETINGET
Ink./Badii 2022 -02- 23
Dnr 1.1.8-2022-281

Minskande av pappersanvändning i sametingets ansökningsprocesser

Yrkande:

- att Sametinget ska verka som ett föredöme gällande minskning av pappersanvändning i syfte att spara på naturresurser och minska klimatpåverkan.

Minskningen av dokument i pappersform i samhället minskar ständigt, men i sametinget fortsätter man att kräva dokument i pappersform. Ett exempel är ansökningar om bidrag där man kan skicka in ansökningar digitalt via mail, men ansökan måste alltid följas av en utskriven ansökan och skickas per post till sametinget.

I snitt skickas ca 10 dokument per ansökan och ca 50 ansökningar skickas in per ansökningstillfälle. Det är ett minimun på 2500 dokument per år som skrivs ut enbart för att skickas till sametinget. Utöver detta kan vi också räkna in transporten av dessa dokument skickade med post. Detta är inte att kalla föredömligt från Sametingets sida. En enkel lösning är att digitalisera ansökningsprocessen.

Om ansökan kräver en underskrift så är det i dagens samhälle enkelt att skriva under dokument digitalt. Då de allra flesta andra organ i samhället använder sig utav digitala system och ej kräver utskrivna dokument skickade med post, så borde sametinget enkelt kunna följa den linjen.

Marika Renhuvud

Guovssonásti